

Bruksela, 21 czerwca 2024 r.
(OR. en)

11462/24

Międzyinstytucjonalny numer
referencyjny:
2024/0599(NLE)

SOC 493
EMPL 299
ECOFIN 750
EDUC 240

PISMO PRZEWODNIE

Od:	Sekretarz generalna Komisji Europejskiej (podpisała dyrektor Martine DEPREZ)
Data otrzymania:	19 czerwca 2024 r.
Do:	Thérèse BLANCHET, sekretarz generalna Rady Unii Europejskiej
Nr dok. Kom.:	COM(2024) 599 final
Dotyczy:	Wniosek - DECYZJA RADY w sprawie wytycznych dotyczących polityki zatrudnienia państw członkowskich

Delegacje otrzymują w załączeniu dokument COM(2024) 599 final.

Zał.: COM(2024) 599 final

KOMISJA
EUROPEJSKA

Bruksela, dnia 19.6.2024 r.
COM(2024) 599 final

2024/0599 (NLE)

Wniosek

DECYZJA RADY

w sprawie wytycznych dotyczących polityki zatrudnienia państw członkowskich

UZASADNIENIE

1. KONTEKST WNIOSKU

Zgodnie z Traktatem o funkcjonowaniu Unii Europejskiej państwa członkowskie są zobowiązane uznawać swoje polityki gospodarcze oraz wspieranie zatrudnienia za przedmiot wspólnego zainteresowania i koordynować swoje działania w ramach Rady. Rada jest zobowiązana przyjąć wytyczne dotyczące zatrudnienia (art. 148), z zaznaczeniem, że muszą być one zgodne z wytycznymi dotyczącymi ogólnych kierunków polityki gospodarczej (art. 121).

Podczas gdy wytyczne dotyczące ogólnych kierunków polityki gospodarczej pozostają aktualne przez czas nieokreślony, wytyczne dotyczące zatrudnienia należy sporządzać co roku. Wytyczne zostały początkowo przyjęte razem (jako „zintegrowany pakiet”) w 2010 r. i stanowiły podstawę strategii „Europa 2020”. Zintegrowane wytyczne nie uległy zmianom do 2014 r. W 2015 r. przyjęto zmienione zintegrowane wytyczne. W 2018 r. wytyczne dotyczące zatrudnienia zostały dostosowane do zasad Europejskiego filaru praw socjalnych ogłoszonego w listopadzie 2017 r. przez Parlament Europejski, Radę i Komisję z myślą o stymulowaniu reform na szczeblu krajowym oraz wytyczeniu kierunku nowego procesu pozytywnej konwergencji w całej Europie w celu zapewnienia lepszych warunków pracy i życia; wytyczne te nie uległy zmianie w 2019 r. W 2020 r. dostosowano je, aby uwzględnić elementy związane ze skutkami kryzysu związanego z COVID-19, zieloną i cyfrową transformacją oraz celami zrównoważonego rozwoju ONZ. Zostały one przeniesione na 2021 r., przy czym motywy odpowiednio dostosowano w celu odzwierciedlenia wyników Szczytu Społecznego w Porto i planu działania na rzecz Europejskiego filaru praw socjalnych. W 2022 r. do wytycznych wprowadzono zmiany: dostosowano tekst do realiów po pandemii COVID-19, wprowadzono więcej elementów związanych ze sprawiedliwością w kontekście zielonej transformacji, uwzględniono niedawne inicjatywy polityczne oraz dodano elementy polityki mające szczególne znaczenie w kontekście rosyjskiej inwazji na Ukrainę. Następnie zostały one ponownie przeniesione na 2023 r. i jednocześnie dostosowano motywy, aby odzwierciedlić nowe główne cele UE i cele krajowe w obszarze zatrudnienia, umiejętności, przeciwdziałania ubóstwu, a także niedawne inicjatywy. W bieżącym roku wytyczne zostały zaktualizowane, aby wprowadzić więcej elementów związanych z kształceniem i szkoleniem, a także nowymi technologiami, sztuczną inteligencją i zarządzaniem algorytmicznym, a także aby odzwierciedlić niedawne inicjatywy polityczne o szczególnym znaczeniu, dotyczące m.in. pracy za pośrednictwem platform internetowych, przystępnych cenowo mieszkań oraz rozwiązania problemu niedoboru pracowników i umiejętności.

Wytyczne dotyczące zatrudnienia, podobnie jak ogólne wytyczne polityki gospodarczej, są przedstawiane w formie decyzji Rady w sprawie wytycznych dotyczących polityki zatrudnienia państw członkowskich (zintegrowane wytyczne, część II) i stanowią podstawę zaleceń dla poszczególnych krajów w określonych obszarach.

Zmieniono następujące „Wytyczne dotyczące zatrudnienia”:

Wytyczna 5: Zwiększanie popytu na pracę

Wytyczna 6: Zwiększanie podaży pracy i poprawa dostępu do zatrudnienia oraz nabywania umiejętności i kompetencji przez całe życie

Wytyczna 7: Poprawa funkcjonowania rynków pracy oraz skuteczności dialogu społecznego

Wytyczna 8: Promowanie równości szans dla wszystkich, wspieranie włączenia społecznego i zwalczanie ubóstwa

Wniosek

DECYZJA RADY

w sprawie wytycznych dotyczących polityki zatrudnienia państw członkowskich

RADA UNII EUROPEJSKIEJ,

uwzględniając Traktat o funkcjonowaniu Unii Europejskiej, w szczególności jego art. 148 ust. 2,

uwzględniając wniosek Komisji Europejskiej,

uwzględniając opinię Parlamentu Europejskiego ⁽¹⁾,

uwzględniając opinię Europejskiego Komitetu Ekonomiczno-Społecznego ⁽²⁾,

po konsultacji z Komitetem Regionów,

uwzględniając opinię Komitetu ds. Zatrudnienia ⁽³⁾,

a także mając na uwadze, co następuje:

- (1) Państwa członkowskie i Unia, mając na względzie osiągnięcie określonych w art. 3 Traktatu o Unii Europejskiej (TUE) celów, jakimi są pełne zatrudnienie i postęp społeczny, zrównoważony wzrost, wysoki poziom ochrony i poprawa jakości środowiska, mają działać w kierunku wypracowania skoordynowanej strategii na rzecz zatrudnienia, a w szczególności na rzecz wspierania wysokiego poziomu kwalifikacji i wyszkolenia pracowników i ich zdolności do dostosowywania się oraz wspierania rynków pracy zorientowanych na przyszłość i reagujących na zmiany gospodarcze. Państwa członkowskie mają uznawać wspieranie zatrudnienia za przedmiot wspólnego zainteresowania i koordynować swoje działania w tym względzie w ramach Rady, uwzględniając krajowe praktyki związane z funkcjami kadr kierowniczych i pracowników.
- (2) Zadaniem Unii jest zwalczanie wykluczenia społecznego i dyskryminacji, a także wspieranie sprawiedliwości społecznej i ochrony socjalnej, równości kobiet i mężczyzn, solidarności między pokoleniami oraz ochrony praw dziecka, jak określono w art. 3 TUE. Przy określaniu i realizacji swoich polityk i działań Unia ma brać pod uwagę wymogi związane ze wspieraniem wysokiego poziomu zatrudnienia, zapewnianiem odpowiedniej ochrony socjalnej, zwalczaniem ubóstwa i wykluczenia społecznego, z wysokim poziomem kształcenia i szkolenia oraz ochrony zdrowia ludzkiego, jak określono w art. 9 Traktatu o funkcjonowaniu Unii Europejskiej (TFUE).
- (3) Zgodnie z TFUE Unia opracowała i wdrożyła instrumenty koordynacji polityki w dziedzinie polityki gospodarczej i polityki zatrudnienia. Do instrumentów tych należą zawarte w załączniku do niniejszej decyzji wytyczne dotyczące polityki

¹ Opinia z dnia DATA do ustalenia 2024 r. (dotychczas nieopublikowana w Dzienniku Urzędowym).

² Opinia z dnia DATA do ustalenia 2024 r. (dotychczas nieopublikowana w Dzienniku Urzędowym).

³ Opinia z dnia DATA do ustalenia 2024 r. (dotychczas nieopublikowana w Dzienniku Urzędowym).

zatrudnienia państw członkowskich (zwane dalej „wytycznymi”) wraz z określonymi w zaleceniu Rady (UE) 2015/1184 ⁽⁴⁾ ogólnymi wytycznymi dotyczącymi polityk gospodarczych państw członkowskich i Unii – wspólnie stanowią one zintegrowane wytyczne. Zintegrowane wytyczne mają ukierunkowywać realizację polityki w państwach członkowskich i w Unii, odzwierciedlając współzależności między państwami członkowskimi. Otrzymany w ten sposób zestaw skoordynowanych polityk i reform unijnych i krajowych ma stanowić odpowiednią całościową kombinację zrównoważonej polityki gospodarczej, polityki zatrudnienia i polityki społecznej, która to kombinacja powinna również przynieść pozytywne skutki dla rynków pracy i ogółu społeczeństwa, wzmocnić odporność gospodarczą i społeczną oraz zapewniać skuteczną reakcję na średnio- i długoterminowe wyzwania, a także skutki kryzysów, takich jak pandemia COVID-19 i wzrost kosztów utrzymania związany z rosyjską wojną napastniczą przeciwko Ukrainie.

- (4) Z myślą o zwiększeniu postępu gospodarczego i społecznego oraz pozytywnej konwergencji, wsparciu transformacji ekologicznej i cyfrowej, wzmocnieniu bazy przemysłowej Unii oraz doprowadzeniu do tego, aby rynki pracy w Unii były konkurencyjne i odporne oraz sprzyjały włączeniu społecznemu, państwa członkowskie powinny zająć się niedoborami pracowników i umiejętności oraz promować wysokiej jakości kształcenie i szkolenie sprzyjające włączeniu społecznemu, ze szczególnym naciskiem na poprawę podstawowych umiejętności, zwłaszcza wśród uczniów znajdujących się w niekorzystnej sytuacji, oraz na STEM (nauki przyrodnicze, technologia, inżynieria i matematyka) w szkolnictwie i szkolnictwie wyższym, ukierunkowane na przyszłość kształcenie i szkolenie zawodowe oraz podnoszenie i zmianę kwalifikacji przez całe życie, a także skuteczną aktywną politykę rynku pracy oraz poprawę warunków pracy i możliwości rozwoju kariery. Ma to szczególne znaczenie dla słabiej rozwiniętych, odległych i najbardziej oddalonych regionów UE, gdzie potrzeby są największe. Niedoborom można ponadto zaradzić poprzez poprawę sprawiedliwej wewnątrzunijnej mobilności pracowników i osób uczących się oraz przyciąganie talentów spoza UE. Dodatkowo należy wzmocnić powiązania między systemami kształcenia i szkolenia a rynkiem pracy oraz zapewnić uznawanie umiejętności, wiedzy i kompetencji nabytych w ramach uczenia się pozaformalnego i nieformalnego.
- (5) Wytyczne są spójne z nowymi unijnymi ramami zarządzania gospodarczego, które weszły w życie 30 kwietnia 2024 r., z obowiązującymi przepisami Unii i różnymi inicjatywami Unii, w tym z zaleceniami Rady z dnia 14 czerwca 2021 r.⁽⁵⁾, 29 listopada 2021 r.⁽⁶⁾, 5 kwietnia 2022 r.⁽⁷⁾, 16 czerwca 2022 r.⁽⁸⁾, 28 listopada

⁴ Zalecenie Rady (UE) 2015/1184 z dnia 14 lipca 2015 r. w sprawie ogólnych wytycznych dotyczących polityk gospodarczych państw członkowskich i Unii Europejskiej (Dz.U. L 192 z 18.7.2015, s. 27).

⁵ Zalecenie Rady (UE) 2021/1004 z dnia 14 czerwca 2021 r. w sprawie ustanowienia europejskiej gwarancji dla dzieci (Dz.U. L 223 z 22.6.2021, s. 14).

⁶ Zalecenie Rady z dnia 29 listopada 2021 r. w sprawie podejść uwzględniających kształcenie mieszane na rzecz wysokiej jakości i włączającego szkolnictwa podstawowego i średniego (Dz.U. C 504 z 14.12.2021, s. 21).

⁷ Zalecenie Rady z dnia 5 kwietnia 2022 r. w sprawie tworzenia powiązań na rzecz skutecznej europejskiej współpracy w dziedzinie szkolnictwa wyższego (Dz.U. C 160 z 13.4.2022, s. 1).

⁸ Zalecenie Rady z dnia 16 czerwca 2022 r. w sprawie europejskiego podejścia do mikropoświadczeń na potrzeby uczenia się przez całe życie i zatrudnialności (Dz.U. C 243 z 27.6.2022, s. 10), zalecenie Rady z dnia 16 czerwca 2022 r. w sprawie indywidualnych rachunków szkoleniowych (Dz.U. C 243 z 27.6.2022, s. 26), zalecenie Rady z dnia 16 czerwca 2022 r. w sprawie zapewnienia sprawiedliwej transformacji w kierunku neutralności klimatycznej (Dz.U. C 243 z 27.6.2022, s. 35) oraz zalecenie

2022 r.⁽⁹⁾, 8 grudnia 2022 r.⁽¹⁰⁾, 30 stycznia 2023 r.⁽¹¹⁾, 12 czerwca 2023 r.⁽¹²⁾ i 27 listopada 2023 r.⁽¹³⁾, zaleceniem Komisji (UE) 2021/402⁽¹⁴⁾, rezolucją Rady z dnia 26 lutego 2021 r.⁽¹⁵⁾, komunikatami Komisji: w sprawie budowania gospodarki służącej ludziom: plan działania na rzecz gospodarki społecznej⁽¹⁶⁾, w sprawie planu działania w dziedzinie edukacji cyfrowej na lata 2021–2027⁽¹⁷⁾, w sprawie strategii na rzecz praw osób z niepełnosprawnościami na lata 2021–2030⁽¹⁸⁾, w sprawie pakietu dotyczącego zatrudnienia osób z niepełnosprawnościami⁽¹⁹⁾, w sprawie europejskiej strategii w dziedzinie opieki⁽²⁰⁾, w sprawie planu przemysłowego Zielonego Ładu na miarę epoki neutralności emisyjnej⁽²¹⁾, w sprawie wzmocnienia dialogu społecznego w Unii Europejskiej⁽²²⁾, w sprawie lepszej oceny dystrybucyjnego wpływu polityki państw członkowskich⁽²³⁾ oraz w sprawie niedoboru pracowników i kwalifikacji w UE: plan działania⁽²⁴⁾, decyzjami Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2021/2316⁽²⁵⁾ i (UE) 2023/936⁽²⁶⁾, dyrektywami Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2022/2041⁽²⁷⁾, (UE) 2022/2381⁽²⁸⁾ i (UE) 2023/970⁽²⁹⁾ oraz wnioskiem Komisji

-
- 9 Rady z dnia 16 czerwca 2022 r. w sprawie uczenia się na rzecz transformacji ekologicznej i zrównoważonego rozwoju (Dz.U. C 243 z 27.6.2022, s. 1).
- 10 Zalecenie Rady z dnia 28 listopada 2022 r. w sprawie dróg do sukcesu szkolnego, zastępujące zalecenie Rady z dnia 28 czerwca 2011 r. w sprawie polityk na rzecz ograniczania zjawiska przedwczesnego kończenia nauki (Dz.U. C 469 z 9.12.2022, s. 1).
- 11 Zalecenie Rady z dnia 8 grudnia 2022 r. w sprawie dostępu do przystępnej cenowo i dobrej jakościowo opieki długoterminowej (Dz.U. C 476 z 15.12.2022, s. 1) oraz zalecenie Rady z dnia 8 grudnia 2022 r. w sprawie wczesnej edukacji i opieki nad dzieckiem: cele barcelońskie na 2030 r. (Dz.U. C 484 z 20.12.2022, s. 1).
- 12 Zalecenie Rady z dnia 30 stycznia 2023 r. w sprawie odpowiedniego dochodu minimalnego zapewniającego aktywne włączenie (Dz.U. C 41 z 3.2.2023, s. 1).
- 13 Zalecenie Rady z dnia 12 czerwca 2023 r. w sprawie wzmocnienia dialogu społecznego w Unii Europejskiej (Dz.U. C/2023/1389 z 6.12.2023).
- 14 Zalecenie Rady z dnia 27 listopada 2023 r. w sprawie opracowania warunków ramowych gospodarki społecznej (Dz.U. C/2023/1344, 29.11.2023).
- 15 Zalecenie Komisji (UE) 2021/402 z dnia 4 marca 2021 r. w sprawie skutecznego aktywnego wspierania zatrudnienia w następstwie kryzysu związanego z COVID-19 (EASE) (Dz.U. L 80 z 8.3.2021, s. 1).
- 16 Rezolucja Rady w sprawie strategicznych ram europejskiej współpracy w dziedzinie kształcenia i szkolenia na rzecz europejskiego obszaru edukacji i w szerszej perspektywie (2021–2030) (Dz.U. C 66 z 26.2.2021, s. 1).
- 17 COM(2021) 778 final
- 18 COM(2020) 624 final
- 19 COM(2021) 101 final
- 20 [Pakiet dotyczący zatrudnienia osób z niepełnosprawnościami służący poprawie ich wyników na rynku pracy – zatrudnienie, sprawy społeczne i włączenie społeczne – Komisja Europejska \(europa.eu\).](#)
- 21 COM(2022) 440 final
- 22 COM(2023) 62 final
- 23 COM(2023) 38 oraz 40 final.
- 24 COM(2022) 494 final
- 25 COM(2024) 131 final
- 26 Decyzja Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2021/2316 z dnia 22 grudnia 2021 r. w sprawie Europejskiego Roku Młodzieży (2022) (Dz.U. L 462 z 28.12.2021, s. 1).
- 27 Decyzja Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2023/936 z dnia 10 maja 2023 r. w sprawie Europejskiego Roku Umiejętności (Dz.U. L 125 z 11.5.2023, s. 1).
- 28 Dyrektywa Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2022/2041 z dnia 19 października 2022 r. w sprawie adekwatnych wynagrodzeń minimalnych w Unii Europejskiej (Dz.U. L 275 z 25.10.2022, s. 33).
- 29 Dyrektywa Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2022/2381 z dnia 23 listopada 2022 r. w sprawie poprawy równowagi płci wśród dyrektorów spółek giełdowych oraz powiązanych środków (Dz.U. L 315 z 7.12.2022, s. 44).
- Dyrektywa Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2023/970 z dnia 10 maja 2023 r. w sprawie wzmocnienia stosowania zasady równości wynagrodzeń dla mężczyzn i kobiet za taką samą pracę lub

z dnia 9 grudnia 2021 r. dotyczącym dyrektywy Parlamentu Europejskiego i Rady w sprawie poprawy warunków pracy za pośrednictwem platform internetowych⁽³⁰⁾.

- (6) W ramach europejskiego semestru połączono ze sobą różne instrumenty, tworząc nadrzędne ramy zintegrowanej wielostronnej koordynacji i nadzoru polityki gospodarczej i polityki zatrudnienia w obrębie Unii. Dążąc do zrównoważenia środowiskowego, produktywności, sprawiedliwości i stabilności makroekonomicznej, w ramach europejskiego semestru uwzględniono zasady Europejskiego filaru praw socjalnych oraz jego narzędzie monitorowania – tablicę wskaźników społecznych, umożliwiając również analizę zagrożeń i wyzwań dla pozytywnej konwergencji społecznej w Unii, a ponadto przewidziano zdecydowane zaangażowanie partnerów społecznych, społeczeństwa obywatelskiego i innych zainteresowanych stron. Dzięki temu podejściu wspierana jest również realizacja celów zrównoważonego rozwoju. Polityka Unii i państw członkowskich w dziedzinie gospodarki i zatrudnienia powinna iść w parze ze sprawiedliwym przejściem Unii na neutralną klimatycznie, zrównoważoną środowiskowo i cyfrową gospodarkę, zwiększać konkurencyjność, gwarantować odpowiednie warunki pracy, wspierać innowacje, promować sprawiedliwość społeczną, równość szans oraz pozytywną konwergencję społeczno-gospodarczą oraz eliminować nierówności i dysproporcje regionalne.
- (7) Zmiana klimatu i inne wyzwania związane ze środowiskiem, potrzeba zapewnienia sprawiedliwej zielonej transformacji, niezależności energetycznej, zwiększona konkurencyjność przemysłu o zerowej emisji netto oraz potrzeba zapewnienia otwartej strategicznej autonomii Europy, a także rozwoju cyfryzacji, sztucznej inteligencji i gospodarki platformowej, wzrost wymiaru telepracy i zmiany demograficzne głęboko przekształcają unijne gospodarki i społeczeństwa. Unia i jej państwa członkowskie powinny – we współpracy – skutecznie i proaktywnie odpowiadać na takie zmiany strukturalne i w razie potrzeby dostosowywać istniejące systemy, uznając ścisłą współzależność gospodarek i rynków pracy państw członkowskich, oraz odnośne polityki. Wymaga to skoordynowanych, ambitnych i skutecznych działań politycznych zarówno na poziomie unijnym, jak i krajowym oraz uznania przy tym roli partnerów społecznych, zgodnie z postanowieniami TFUE i unijnymi przepisami dotyczącymi zarządzania gospodarczego. Konieczne jest również uwzględnienie Europejskiego filaru praw socjalnych. Wśród takich działań politycznych powinny znaleźć się: stymulowanie zrównoważonych inwestycji we wszystkich regionach UE, odnowienie zobowiązania na rzecz przeprowadzenia w odpowiedniej kolejności reform i inwestycji przyczyniających się do przyspieszenia zrównoważonego wzrostu gospodarczego sprzyjającego włączeniu społecznemu, tworzenie dobrej jakości miejsc pracy, zwiększanie produktywności, zapewnienie odpowiednich warunków pracy, spójności społecznej i terytorialnej, pozytywnej konwergencji społeczno-gospodarczej, odporności i odpowiedzialności budżetowej.

Jak stwierdzono w zaleceniu Rady z 16 czerwca 2022 r. w sprawie uczenia się na rzecz transformacji ekologicznej i zrównoważonego rozwoju, systematyczne włączanie wymiaru kształcenia i szkolenia do innych polityk związanych z transformacją ekologiczną i zrównoważonym rozwojem w perspektywie uczenia się przez całe życie może wspierać wdrażanie tych polityk. Należy zapewnić wsparcie w ramach istniejących unijnych programów finansowania, w szczególności

pracę o takiej samej wartości za pośrednictwem mechanizmów przejrzystości wynagrodzeń oraz mechanizmów egzekwowania (Dz.U. L 132 z 17.5.2023, s. 21).

z Instrumentu na rzecz Odbudowy i Zwiększania Odporności ustanowionego rozporządzeniem Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2021/241⁽³¹⁾ oraz z funduszy polityki spójności, w tym z Europejskiego Funduszu Społecznego Plus ustanowionego rozporządzeniem Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2021/1057⁽³²⁾ oraz z Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego regulowanego rozporządzeniem Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2021/1058⁽³³⁾, a także z Funduszu na rzecz Sprawiedliwej Transformacji ustanowionego rozporządzeniem Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2021/1056⁽³⁴⁾. Działania polityczne powinny łączyć środki po stronie podaży i popytu oraz uwzględniać wpływ takich środków na gospodarkę, środowisko, zatrudnienie oraz społeczeństwo.

- (8) W Europejskim filarze praw socjalnych ogłoszonym przez Parlament Europejski, Radę i Komisję w listopadzie 2017 r.⁽³⁵⁾ określono dwadzieścia zasad i praw mających na celu wspieranie dobrze funkcjonujących i sprawiedliwych rynków pracy i systemów opieki społecznej, w trzech kategoriach: równe szanse i dostęp do zatrudnienia; sprawiedliwe warunki pracy; ochrona socjalna i włączenie społeczne. Wyznaczają one Unii strategiczny kierunek, gwarantując, że transformacja w kierunku neutralności klimatycznej, zrównoważoności środowiskowej, cyfryzacji i wpływu zmian demograficznych będzie sprawiedliwa i uczciwa pod względem społecznym i pozwoli utrzymać spójność terytorialną. Europejski filar praw socjalnych wraz z towarzyszącą mu tablicą wskaźników społecznych stanowi ramy odniesienia, które pozwalają monitorować wyniki państw członkowskich, jeśli chodzi o zatrudnienie i sytuację społeczną oraz pozytywną konwergencję społeczną w Unii, stymulować reformy i inwestycje na poziomie krajowym, regionalnym i lokalnym oraz godzić aspekt społeczny z rynkowym w dzisiejszej nowoczesnej gospodarce, m.in. przez promowanie gospodarki społecznej. 4 marca 2021 r. Komisja przedstawiła plan działania na rzecz wdrożenia Europejskiego filaru praw socjalnych (zwany dalej „planem działania”), obejmujący ambitne, a jednocześnie realistyczne główne cele unijne w obszarze zatrudnienia, umiejętności oraz przeciwdziałania ubóstwu oraz uzupełniające cele cząstkowe na 2030 r., a także zmienioną tablicę wskaźników społecznych.
- (9) 8 maja 2021 r., na Szczycie Społecznym w Porto, szefowie państw lub rządów uznali, że wdrożenie Europejskiego filaru praw socjalnych wzmocni dążenie Unii do cyfrowej, zielonej i sprawiedliwej transformacji oraz przyczyni się do osiągnięcia pozytywnej konwergencji społecznej i gospodarczej oraz sprostania wyzwaniom demograficznym. Podkreślili oni, że podstawę społecznej gospodarki rynkowej o wysokiej konkurencyjności stanowią wymiar socjalny, dialog społeczny i aktywne

³¹ Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2021/241 z dnia 12 lutego 2021 r. ustanawiające Instrument na rzecz Odbudowy i Zwiększania Odporności (Dz.U. L 57 z 18.2.2021, s. 17).

³² Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2021/1057 z dnia 24 czerwca 2021 r. ustanawiające Europejski Fundusz Społeczny Plus (EFS+) oraz uchylające rozporządzenie (UE) nr 1296/2013 ([Dz.U. L 231 z 30.6.2021, s. 21](#)).

³³ Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2021/1058 z dnia 24 czerwca 2021 r. w sprawie Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego i Funduszu Spójności (Dz.U. L 231 z 30.6.2021, s. 60).

³⁴ Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2021/1056 z dnia 24 czerwca 2021 r. ustanawiające Fundusz na rzecz Sprawiedliwej Transformacji (Dz.U. L 231 z 30.6.2021, s. 1).

³⁵ Międzyinstytucjonalna proklamacja Europejskiego filaru praw socjalnych (Dz.U. C 428 z 13.12.2017, s. 10).

zaangażowanie partnerów społecznych; z zadowoleniem przyjęli nowe główne cele Unii. Potwierdzili swoją determinację, zgodnie z programem strategicznym Rady Europejskiej na lata 2019–2024, by nadal pogłębiać wdrażanie Europejskiego filaru praw socjalnych na szczeblu unijnym i krajowym, z należyтым uwzględnieniem odnośnych kompetencji i zasad pomocniczości i proporcjonalności. Wreszcie podkreślili oni znaczenie ścisłego monitorowania, w tym na najwyższym szczeblu, postępów osiąganych we wdrażaniu Europejskiego filaru praw socjalnych i głównych celów Unii na 2030 r.

- (10) W dniu 8 maja 2021 r. na szczycie dotyczącym spraw społecznych w Porto, szefowie państw lub rządów uznali Europejski oraz członkowie Rady Europejskiej na posiedzeniu w czerwcu 2021 r. z zadowoleniem przyjęli główne cele Unii na 2030 r. w zakresie zatrudnienia (co najmniej 78 % ludności w wieku 20–64 lat powinno mieć zatrudnienie), umiejętności (co najmniej 60 % wszystkich dorosłych powinno co roku uczestniczyć w szkoleniach) i ograniczania ubóstwa (zmniejszenie o co najmniej 15 mln liczby osób zagrożonych ubóstwem lub wykluczeniem społecznym, w tym pięć milionów dzieci); cele te będą pomocne, podobnie jak tablica wskaźników społecznych, w monitorowaniu postępów we wdrażaniu zasad Europejskiego filaru praw socjalnych w ramach koordynacji strategii politycznej semestru europejskiego. Na szczycie dotyczącym spraw społecznych w Porto wezwano ponadto państwa członkowskie do wyznaczenia ambitnych celów krajowych, które – z należyтым uwzględnieniem pozycji wyjściowej każdego państwa – powinny stanowić odpowiedni wkład w osiągnięcie głównych celów Unii na 2030 r. W okresie od września 2021 r. do czerwca 2022 r., państwa członkowskie przedstawiły na zaproszenie Komisji swoje cele krajowe. Na posiedzeniu Rady ds. Zatrudnienia, Polityki Społecznej, Zdrowia i Ochrony Konsumentów (EPSCO) w czerwcu 2022 r. ministrowie podkreślili, jak ważne jest ścisłe monitorowanie postępów we wdrażaniu Europejskiego filaru praw socjalnych i głównych celów UE na 2030 r. W tym kontekście postępy w osiąganiu tych celów krajowych są monitorowane we wspólnym sprawozdaniu o zatrudnieniu na 2024 r., a nadzór nad ich realizacją stanowi jedno z narzędzi monitorowania w ramach europejskiego semestru. Ponadto we wspólnym sprawozdaniu o zatrudnieniu na 2024 r. zawarto „pierwszy etap analizy dotyczącej poszczególnych państw”, w której przedstawiono potencjalne zagrożenia dla konwergencji społecznej i wskazano siedem państw doświadczających potencjalnych zagrożeń, co zaowocowało pogłębioną „analizą na drugim etapie” w odniesieniu do tych siedmiu państw członkowskich ⁽³⁶⁾.
- (11) W następstwie rosyjskiej inwazji na Ukrainę Rada Europejska w swoich konkluzjach z 24 lutego 2022 r. potępiła działania Rosji, które mają na celu osłabienie bezpieczeństwa i stabilności w Europie i na świecie, oraz wyraziła solidarność z narodem ukraińskim, zwracając uwagę na naruszenie prawa międzynarodowego i zasad Karty Narodów Zjednoczonych przez Rosję. W obecnej sytuacji tymczasowa ochrona, przyznana decyzją wykonawczą Rady (UE) 2022/382 i przedłużona decyzją

³⁶ Na jej podstawie opracowano dokument roboczy służb Komisji ([https://ec.europa.eu/transparency/documents-register/detail?ref=SWD\(2024\)132](https://ec.europa.eu/transparency/documents-register/detail?ref=SWD(2024)132) &lang=en), wykorzystujący główne przesłania organów doradczych Rady EPSCO dotyczące możliwych ram służących wzmocnieniu oceny i monitorowania zagrożeń dla pozytywnej konwergencji społecznej w Unii, który to dokument zapewnił informacje na potrzeby debaty na temat semestru na posiedzeniu Rady EPSCO w czerwcu 2023 r.

wykonawczą Rady (UE) 2023/2409³⁷), zapewnia szybką i skuteczną pomoc w państwach Unii osobom przesiedlonym uciekającym przed rosyjską wojną napastniczą przeciwko Ukrainie i umożliwia takim osobom korzystanie w całej Unii z minimalnych praw, które zapewniają odpowiedni poziom ochrony. Wysiedleńcy z Ukrainy, uczestnicząc w unijnych rynkach pracy, mogą nadal przyczyniać się do wzmocnienia gospodarki Unii oraz do wsparcia swojego kraju i jego mieszkańców. Nabyte przez nich doświadczenie i umiejętności mogą w przyszłości przyczynić się do odbudowy Ukrainy. W przypadku dzieci i nastolatków bez opieki tymczasowa ochrona zapewnia prawo do opieki prawnej oraz umożliwia korzystanie z edukacji i placówek opieki. Państwa członkowskie powinny nadal angażować partnerów społecznych w opracowywanie, wdrażanie i ocenę środków politycznych podejmowanych w obliczu wyzwań w zakresie zatrudnienia i umiejętności, w tym uznawania kwalifikacji osób przesiedlonych z Ukrainy. Partnerzy społeczni odgrywają kluczową rolę w łagodzeniu skutków wojny, jeśli chodzi o utrzymanie zatrudnienia i produkcji.

- (12) Reformy rynku pracy, w tym krajowe mechanizmy ustalania wynagrodzenia, powinny być zgodne z krajowymi praktykami dialogu społecznego i autonomią partnerów społecznych. Pozwoli to zapewnić godziwe wynagrodzenie umożliwiające godny poziom życia i trwały wzrost gospodarczy oraz pozytywną konwergencję społeczno-gospodarczą. Takie reformy powinny umożliwić szerokie uwzględnianie czynników społeczno-gospodarczych, w tym poprawę w zakresie zrównoważoności, konkurencyjności, innowacji, wysokiej jakości miejsc pracy, warunków pracy, zmniejszania ubóstwa pracujących, edukacji, szkoleń i umiejętności, zdrowia publicznego, ochrony socjalnej i włączenia społecznego oraz realnych dochodów. Znaczenie dialogu społecznego w radzeniu sobie z wyzwaniami w świecie pracy, w tym z niedoborami pracowników i umiejętności, potwierdzono na szczycie w Val Duchesse w 2024 r.

Instrument na rzecz Odbudowy i Zwiększania Odporności oraz inne fundusze unijne wspierają państwa członkowskie we wdrażaniu reform i inwestycji, które są zgodne z priorytetami Unii, dzięki czemu gospodarki Unii i społeczeństwa stają się bardziej zrównoważone, odporne i lepiej przygotowane na zieloną i cyfrową transformację w zmieniającym się kontekście, który nastąpił po pandemii COVID-19. Rosyjska wojna napastnicza przeciwko Ukrainie jeszcze bardziej nasiliła istniejące wcześniej wyzwania społeczno-gospodarcze, ponieważ wyższe ceny energii szczególnie dotknęły gospodarstwa domowe o niskich dochodach. Państwa członkowskie i Unia powinny nie ustawać w łagodzeniu skutków społecznych, gospodarczych oraz skutków dla zatrudnienia oraz powinny zapewniać sprawiedliwy i uczciwy pod względem społecznym charakter transformacji, zważywszy również na to, że większa otwarta strategiczna autonomia i przyspieszona zielona transformacja pomogą zmniejszyć zależność od importu energii i innych strategicznych produktów i technologii, w szczególności z Rosji. Konieczne jest wzmocnienie odporności oraz dążenie do integracyjnego i odpornego społeczeństwa, zapewniającego ludziom

³⁷ Decyzja wykonawcza Rady (UE) 2022/382 z dnia 4 marca 2022 r. stwierdzająca istnienie masowego napływu wysiedleńców z Ukrainy w rozumieniu art. 5 dyrektywy 2001/55/WE i skutkująca wprowadzeniem tymczasowej ochrony (Dz.U. L 71 z 4.3.2022, s. 1) oraz decyzja wykonawcza Rady (UE) 2023/2409 z dnia 19 października 2023 r. w sprawie przedłużenia tymczasowej ochrony wprowadzonej decyzją wykonawczą (UE) 2022/382.

ochronę, a także możliwość przewidywania zmian i zarządzania nimi oraz aktywnego uczestnictwa w życiu społecznym i gospodarczym.

Potrzebny jest spójny zestaw aktywnych polityk rynku pracy, obejmujący tymczasowe i ukierunkowane zachęty do zatrudniania i zmiany pracy, politykę w zakresie umiejętności, w tym uczenia się na rzecz zielonej transformacji i zrównoważonego rozwoju, oraz ukierunkowane, skuteczne i elastyczne usługi w zakresie zatrudnienia, aby wspierać zmiany na rynku pracy i w pełni czerpać z jego niewykorzystanego potencjału, również zgodnie z podejściem opartym na aktywnym włączeniu i w świetle transformacji ekologicznej i cyfrowej, co podkreślono między innymi w deklaracji z La Hulpe w sprawie przyszłości Europejskiego filaru praw socjalnych⁽³⁸⁾. Należy zapewnić odpowiednie warunki pracy, w tym bezpieczeństwo i higienę pracy, oraz zdrowie fizyczne i psychiczne pracowników.

- (13) Należy zwalczać wszelkie formy dyskryminacji, dbać o równouprawnienie płci i wspierać zatrudnienie ludzi młodych. Należy zapewnić wszystkim równy dostęp i równe szanse oraz ograniczyć ubóstwo i wykluczenie społeczne, zwłaszcza dzieci, osób z niepełnosprawnościami i Romów, w szczególności poprzez zapewnienie skutecznego funkcjonowania rynków pracy oraz odpowiednich i sprzyjających włączeniu społecznemu systemów ochrony socjalnej, jak określono w zaleceniu Rady z dnia 8 listopada 2019 r. i zaleceniu Rady z dnia 30 stycznia 2023 r.⁽³⁹⁾ Ponadto należy usunąć bariery dla włączającego i zorientowanego na przyszłość kształcenia, szkolenia, uczenia się przez całe życie i uczestnictwa w rynku pracy, a państwa członkowskie powinny inwestować we wczesną edukację i opiekę nad dzieckiem, zgodnie z europejską gwarancją dla dzieci i zaleceniem Rady w sprawie wczesnej edukacji i opieki nad dzieckiem („cele barcelońskie na 2030 r.”), w zwiększanie atrakcyjności i włączającego charakteru kształcenia i szkolenia zawodowego, zgodnie z zaleceniem Rady w sprawie kształcenia i szkolenia zawodowego, oraz w umiejętności cyfrowe i ekologiczne, zgodnie z Planem działania w dziedzinie edukacji cyfrowej oraz zaleceniem Rady w sprawie uczenia się na rzecz transformacji ekologicznej i zrównoważonego rozwoju i zaleceniem Rady w sprawie dróg do sukcesu szkolnego. Dostęp do przystępnych cenowo mieszkań, w tym mieszkań socjalnych, jest niezbędnym warunkiem zapewnienia równych szans. Szczególne znaczenie w kontekście potencjalnych przyszłych zagrożeń dla zdrowia oraz starzejących się społeczeństw, ma terminowy i równy dostęp do niedrogiej i dobrej opieki długoterminowej, zgodnie z zaleceniem Rady w sprawie dostępu do przystępnej cenowo i dobrej jakościowo opieki długoterminowej, oraz do usług opieki zdrowotnej, w tym profilaktyki i promocji opieki zdrowotnej.

Należy nadal wykorzystywać potencjał osób z niepełnosprawnościami w zakresie przyczyniania się do wzrostu gospodarczego i rozwoju społecznego, zgodnie ze strategią na rzecz praw osób z niepełnosprawnościami⁽⁴⁰⁾, w której zwrócono się do państw członkowskich o ustanowienie celów w zakresie zatrudnienia i kształcenia dorosłych z myślą o osobach z niepełnosprawnościami. W unijnych ramach

³⁸ Deklaracja z La Hulpe w sprawie przyszłości Europejskiego filaru praw socjalnych. La Hulpe, Belgia, 16 kwietnia 2024 r.

³⁹ Zalecenie Rady z dnia 30 stycznia 2023 r. w sprawie odpowiedniego dochodu minimalnego zapewniającego aktywne włączenie (Dz.U. C 41 z 3.2.2023, s. 1).

⁴⁰ COM(2021) 101 final

strategicznych dotyczących Romów podkreślono potencjał zmarginalizowanych społeczności romskich w zakresie zmniejszenia niedoboru pracowników i umiejętności oraz wyznaczono cel, jakim jest zmniejszenie co najmniej o połowę luki w zatrudnieniu między Romami a ogółem ludności⁽⁴¹⁾. Nowe technologie i ewoluujące miejsca pracy w całej Unii pozwalają na bardziej elastyczną organizację pracy, a także lepszą wydajność i równowagę między życiem zawodowym a prywatnym, a jednocześnie przyczyniają się do realizacji zobowiązań Unii w zakresie ochrony środowiska. Opisywane zmiany wiążą się również z nowymi wyzwaniami dla rynków pracy mającymi wpływ na warunki pracy obywateli, bezpieczeństwo i higienę pracy oraz skuteczny dostęp do adekwatnej ochrony socjalnej pracowników i osób samozatrudnionych. Państwa członkowskie powinny zadbać o to, by nowe formy organizacji pracy przekładały się na wysokiej jakości miejsca pracy oraz adekwatnie zdrowe i bezpieczne miejsca zatrudnienia i warunki pracy, a także równowagę między życiem zawodowym i prywatnym; powinny jednocześnie zachować ustanowione prawa pracownicze i socjalne oraz wzmacniać europejski model społeczny.

- (14) Zintegrowane wytyczne powinny stanowić podstawę zaleceń dla poszczególnych krajów, jakie Rada może kierować do państw członkowskich. Państwa członkowskie powinny w pełni wykorzystywać swoje zasoby REACT-EU ustanowione rozporządzeniem Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2020/2221⁽⁴²⁾, które do 2023 r. uzupełniają fundusze polityki spójności na lata 2014–2020 i Europejski Fundusz Pomocy Najbardziej Potrzebującym (FEAD). Ze względu na obecny kryzys ukraiński rozporządzenie (UE) 2020/2221 zostało dodatkowo uzupełnione rozporządzeniem Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2022/562⁽⁴³⁾ oraz dalszymi zmianami do rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2021/1060⁽⁴⁴⁾ dotyczącymi zwiększenia płatności zaliczkowych na rzecz REACT-EU, a także ustanowieniem w rozporządzeniu Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2022/613⁽⁴⁵⁾ nowej stawki jednostkowej, co ma przyspieszyć integrację osób przybywających do Unii z Ukrainy.

⁴¹ Unijne ramy strategiczne na rzecz równouprawnienia, włączenia społecznego i udziału Romów na lata 2020–2030 (COM(2020) 620 final).

⁴² Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2020/2221 z dnia 23 grudnia 2020 r. zmieniające rozporządzenie (UE) nr 1303/2013 w odniesieniu do zasobów dodatkowych i przepisów wykonawczych w celu zapewnienia pomocy na wspieranie kryzysowych działań naprawczych w kontekście pandemii COVID-19 i jej skutków społecznych oraz przygotowanie do ekologicznej i cyfrowej odbudowy gospodarki zwiększającej jej odporność (REACT-EU) (Dz.U. L 437 z 28.12.2020, s. 30).

⁴³ Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2022/562 z dnia 6 kwietnia 2022 r. zmieniające rozporządzenia (UE) nr 1303/2013 i (UE) nr 223/2014 w odniesieniu do działań polityki spójności na rzecz uchodźców w Europie (CARE) (Dz.U. L 109 z 8.4.2022, s. 1).

⁴⁴ Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2021/1060 z dnia 24 czerwca 2021 r. ustanawiające wspólne przepisy dotyczące Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego, Europejskiego Funduszu Społecznego Plus, Funduszu Spójności, Funduszu na rzecz Sprawiedliwej Transformacji i Europejskiego Funduszu Morskiego, Rybackiego i Akwakultury, a także przepisy finansowe na potrzeby tych funduszy oraz na potrzeby Funduszu Azylu, Migracji i Integracji, Funduszu Bezpieczeństwa Wewnętrznego i Instrumentu Wsparcia Finansowego na rzecz Zarządzania Granicami i Polityki Wizowej (Dz.U. L 231 z 30.6.2021, s. 159).

⁴⁵ Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2022/613 z dnia 12 kwietnia 2022 r. w sprawie zmiany rozporządzeń (UE) nr 1303/2013 i (UE) nr 223/2014 w odniesieniu do zwiększonych płatności zaliczkowych z zasobów REACT-EU oraz ustanowienia stawki jednostkowej (Dz.U. L 115 z 13.4.2022, s. 38).

Ponadto w okresie programowania 2021–2027 państwa członkowskie powinny w pełni wykorzystywać Europejski Fundusz Społeczny Plus, Europejski Fundusz Rozwoju Regionalnego, Instrument na rzecz Odbudowy i Zwiększania Odporności oraz inne fundusze unijne, w tym Fundusz na rzecz Sprawiedliwej Transformacji, a także program InvestEU ustanowiony rozporządzeniem Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2021/523 ⁽⁴⁶⁾ oraz Instrument Wsparcia Technicznego, w celu wspierania wysokiej jakości zatrudnienia i inwestycji społecznych, zwalczania ubóstwa i wykluczenia społecznego, przeciwdziałania dyskryminacji, zapewniania dostępności i włączenia społecznego oraz promowania możliwości podnoszenia i zmiany kwalifikacji pracowników, uczenia się przez całe życie oraz wysokiej jakości kształcenia i szkolenia dla wszystkich, w tym umiejętności cyfrowych, tak by wyposażać ich w wiedzę i kwalifikacje wymagane w gospodarce cyfrowej i zielonej. Państwa członkowskie mają także w pełni korzystać z Europejskiego Funduszu Dostosowania do Globalizacji dla Zwalnianych Pracowników ustanowionego rozporządzeniem Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2021/691 ⁽⁴⁷⁾, aby wspierać pracowników zwalnianych wskutek restrukturyzacji na dużą skalę, np. w wyniku transformacji społeczno-gospodarczych będących skutkiem globalnych trendów oraz zmian technologicznych i środowiskowych. Choć zintegrowane wytyczne skierowane są do państw członkowskich i Unii, ich realizacja powinna przebiegać w partnerstwie ze wszystkimi organami krajowymi, regionalnymi i lokalnymi i w ścisłej współpracy z parlamentami oraz partnerami społecznymi i przedstawicielami społeczeństwa obywatelskiego.

- (15) Komitet ds. Zatrudnienia i Komitet Ochrony Socjalnej mają monitorować wdrażanie stosownych polityk w świetle wytycznych zgodnie ze swoimi uprawnieniami, których podstawa została określona w Traktacie. Komitety te i inne organy przygotowawcze Rady zaangażowane w koordynację polityk gospodarczych i społecznych mają ściśle ze sobą współpracować. Należy utrzymać dialog merytoryczny między Parlamentem Europejskim, Radą i Komisją, w szczególności w kwestii wytycznych państw członkowskich.
- (16) Zasięgnięto opinii Komitetu Ochrony Socjalnej,

⁴⁶ Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2021/523 z dnia 24 marca 2021 r. ustanawiające Program InvestEU i zmieniające rozporządzenie (UE) 2015/1017 (Dz.U. L 107 z 26.3.2021, s. 30).

⁴⁷ Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2021/691 z dnia 28 kwietnia 2021 r. w sprawie Europejskiego Funduszu Dostosowania do Globalizacji dla Zwalnianych Pracowników (EFG) oraz uchylenia rozporządzenia (UE) nr 1309/2013 (Dz.U. L 153 z 3.5.2021, s. 48).

PRZYJMUJE NINIEJSZĄ DECYZJĘ:

Artykuł 1

Niniejszym przyjmuje się zawarte w załączniku wytyczne dotyczące polityki zatrudnienia państw członkowskich (zwane dalej „wytycznymi”). Wytyczne te stanowią część zintegrowanych wytycznych.

Artykuł 2

Państwa członkowskie uwzględniają wytyczne w swojej polityce zatrudnienia i programach reform, o czym informują w sprawozdaniach zgodnie z art. 148 ust. 3 TFUE.

Artykuł 3

Niniejsza decyzja skierowana jest do państw członkowskich.

Sporządzono w Brukseli dnia r.

*W imieniu Rady
Przewodniczący*